

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU KASUTAMISEESKIRI

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Eesti Rahvusraamatukogu (edaspidi raamatukogu) on avalikku teenust pakkuv rahvus-, parlamendi- ja teadusraamatukogu.
- 1.2. Raamatukogu teavikute ja andmebaaside kasutamine on tasuta. Muud teenused võivad olla tasulised vastavalt tasuliste teenuste hinnakirjale.
- 1.3. Raamatukogu vara valvamiseks on rakendatud mehitatud ja videovalve ning teavikute elektrooniline kaitsesüsteem.

2. LUGEJAKS REGISTREERIMINE. LUGEJATE ANDMEBAAS

- 2.1. Lugejaks registreeritakse isikut tõendava dokumendi ja registreerimisavalduse alusel alates 16. eluaastast, nooremaid alates keskkooli- või gümnaasiumiastmest. Alla 16-aastaste laste puhul on vajalik lapsevanema või eestkostja kirjalik nõusolek. Teavikuid saab koju laenata alates 18. eluaastast.
- 2.2. Registreerimisavaldusel esitatakse järgmised andmed: perekonna- ja eesnimi, isikukood või sünniaeg, postiaadress, telefon, e-posti aadress, märke e-uudiskirja saamise soovi kohta. Lugeja kinnitab registreerimisavaldusel allkirjaga, et nõustub täitma raamatukogu kasutamiseeskirja tingimusi.
- 2.3. Registreeritud lugejal on lugejaõigusi tõendavaks dokumendiks ID-kaart või raamatukogukaart.
 - 2.3.1. Raamatukogukaart on tasuline vastavalt hinnakirjale.
 - 2.3.2. Raamatukogukaarti tohib kasutada ainult kaardi omanik.
 - 2.3.3. Raamatukogukaardi kaotamisest tuleb kohe informeerida raamatukogu registratuuri.
 - 2.3.4. Punktis 2.2. nimetatud andmete muutumisest tuleb informeerida raamatukogu registratuuri. Oma kontaktandmeid saab uuendada e-kataloogi esilehel lingi *Minu ESTER* kaudu.
- 2.4. Registreeritud lugejate kohta peetakse raamatukogu lugejate andmebaasi. Andmebaasi pidamise eesmärk on osutatavate teenuste sidumine neid kasutava isikuga.
 - 2.4.1. Andmebaasi kantakse
 - 2.4.1.1. punktis 2.2. nimetatud andmed
 - 2.4.1.2. raamatukogukaardi number ja kehtivusaeg
 - 2.3.1.3. krüpteeritud PIN-kood
 - 2.4.1.4. teenustega seotud andmed.
 - 2.4.2. Andmeid kasutatakse

2.4.2.1.teenuste osutamiseks

2.4.2.2.statistilise analüüsi tegemiseks, kus andmeid ei seostata isikuga.

2.4.3. Andmeid säilitatakse andmebaasis lugejaõiguste kehtivusaja jooksul (kolm aastat).

2.4.4. Lugejate andmebaas on asutusesiseseks kasutamiseks. Juurdepääs andmetele on teenuseid osutavatel töötajatel. Kolmandatele isikutele võimaldatakse juurdepääs andmetele õigusaktides sätestatud juhtudel.

2.4.5. Andmebaasis sisalduvate isikuandmete kaitse tagatakse tehnoloogiliste vahenditega.

2.5. Elektroonilises raamatukogusüsteemis on kasutusel PIN-kood, mis võimaldab lugejal juurdepääsu tema kohta salvestatud andmetele ja välistab selle teiste isikute suhtes.

3. ÜHE PÄEVA KAART

3.1. Kaart on nimeline ja väljastatakse isikut tõendava dokumendi alusel alates 16. eluaastast, noorematele alates keskkooli- või gümnaasiumiastmest. Kaart on tasuline ja kehtib kaardile märgitud kuupäeval. Ühe päeva kaardiga külastajate andmeid lugejate andmebaasi ei kanta.

3.2. Kaart annab õiguse viibida raamatukogu lugemisaalas ning kasutada kartoteeke, katalooge, andmebaase, avariilistel olevaid teavikuid ja külastada näitusi. Hoidlast teavikuid tellida ei saa.

3.3. Ühe päeva kaart väljastatakse ka registreeritud lugejale, kellel ei ole kehtivat raamatukogukaarti kaasas. Registreeritud lugejale annab ühe päeva kaart õiguse hoidlast teavikuid tellida.

4. TEAVIKUTE KASUTAMINE JA TEENUSED

4.1. Avariilistel olevaid teavikuid saab kasutada ainult lugemissaalides. Erandina laenutatakse koju infoteaduste saali teavikuid infoteaduste eriala üliõpilastele, õppejõududele ja spetsialistidele ning Saksa, Austria ja Šveitsi saali teavikuid.

4.2. Harulduste ja arhiivkogu saalis saab kasutada arhivaale ja teavikuid teadustöö ja kunstiloome eesmärgil juhul, kui soovitud teistes kogudes ei leidu.

4.3. Koju laenutatakse hoidlast tellitavaid põhikogu raamatuid, jätkväljaandeid ja noote alates ilmumisaastast 1946, v.a sündeksemplarid, teatmeteosed, sõnaraamatud ning halvas seisukorras trükised.

4.4. Lugejale laenutatakse koju korraga kuni kolm raamatut/jätkväljaannet ja/või viis nooti. Raamatuid ja jätkväljaandeid laenutatakse 30 päevaks, noote kolmeks kuuks. Nõudluse puudumisel saab laenutähtaega pikendada kuni kaks korda, valides selleks sobiva viisi – e-posti, telefoni, e-kataloogi esilehe lingi *Minu ESTER*, e-raamatukogu teel või konsultandi abil.

4.5. Koju laenutatud teaviku tähtajaks tagastamata jätmise korral on lugeja kohustatud maksma leppetrahvi 0.32 eurot iga viivitatud päeva eest teaviku kohta. Leppetrahvi tasumata jätmise või tasumisest keeldumise korral laenutähtaega ei pikendata ja uusi teavikuid ei laenutata.

- 4.6. Põhjendatud juhtudel laenutatakse peavarahoidja nõusolekul teavikuid ja kunstiesemeid asutustele ning juriidilistele isikutele tagatiskirja alusel. Laenutamise kohta vormistatakse väljaandeakt.
- 4.7. Raamatukogus puuduvaid teavikuid ja koopiaid artiklitest saab tellida raamatukogudevahelise laenutuse (RVL) teel teistest Eesti ja välismaa raamatukogudest.
- 4.8. Isiklikuks vajaduseks ning õppe- või teadustöö tegemiseks saab tellida koopiaid Rahvusraamatukogu kogudesse kuuluvatest teavikutest e-raamatukogu teenusena või kesktellimispunktis. Teavikutest koopiategemist reguleerib "Eesti Rahvusraamatukogu kogudesse kuuluvate teoste reprodutseerimise juhend".
- 4.9. Lugejatel on võimalik üürida tasulisi ühe- ja kahekohalisi tööruume ning klaveriruumi, mida saab ette tellida vastavalt kas kesktellimispunktis või muusikasaalis. Rühmaruumide kasutamine on tasuta.

5. LUGEMISSAALI ARVUTITE JA INTERNETI KASUTAMINE

- 5.1. Rahvusraamatukogu tagab hariduse ja teaduse andmeside EENet kliendina raamatukogu lugejatele tasuta juurdepääsu internetile (vt EENeti võrgueeskiri <http://www.eenet.ee/teenused/reeglistik.html>).
- 5.2. Interneti kasutamisel ei ole lubatud
 - 5.2.1. veebisaitide külastamine, mis propageerivad vägivalda või on pornograafilise sisuga
 - 5.2.2. kommertstegevus
 - 5.2.3. mängude mängimine
 - 5.2.4. kehtetu
 - 5.2.5. muu tegevus, mis on vastuolus seaduste või heade kommetega.
- 5.3. Arvutitel on keelatud
 - 5.3.1. arvutite konfiguratsiooni muutmine
 - 5.3.2. programmide lisamine
 - 5.3.3. alglaadimine ja/või väljalülitamine.
- 5.4. Rahvusraamatukogu töötajatel on õigus kontrollida arvutite kasutamist vahetult ja arvutivõrgu kaudu ning punktides 5.2. ja 5.3. sätestatud piirangute mittejärgimise korral sekkuda kasutaja tegevusse ja nõuda arvuti kasutamise lõpetamist.
- 5.5. Litsentseeritud andmebaaside kasutustingimused tulenevad raamatukogu ja vahendusfirma vahel sõlmitud lepinguist. Informatsioon lepingutingimuste kohta on avaldatud Rahvusraamatukogu kodulehel <http://www.nlib.ee/lab>.

6. SISEKORD

- 6.1. Üleriided ning A4 formaadist (30 x 21 cm) suuremad kotid jäetakse riidehoidu. Isiklikke esemeid saab hoida lukustatavates hoiukappides. Lugemisalasse kaasavõetavate esemete jaoks on kilekotid.
 - 6.1.1. Erandina lubatakse lugemisalasse sülearvutikutiga, mis on sülearvuti mõõtudega.

- 6.1.2. Külastajatel on kohustus esitada kaasas olevad esemed ja teavikud turvatöötajale läbivaatamiseks lugemisalasse sisenemisel ja sealt väljumisel.
- 6.2. Raamatukogu lugemisalasse sisenemisel registreeritakse raamatukogukaart või ID-kaart lugeris või esitatakse ühe päeva kaart. Põhjendatud juhtudel on turvatöötajal raamatukogukaardi või ühe päeva kaardiga sisenejatelt õigus nõuda isikut tõendava dokumendi esitamist.
- 6.3. Lugemissaalides tuleb säilitada korda ja vaikust. Lubamatu on igasugune tegevus, mis häirib teiste saalis viibijate tööd, sh mobiiltelefoniga rääkimine ning loengute pidamine või muude kogunemiste korraldamine.
- 6.4. Teavikute kahjustamise vältimiseks ei ole lubatud lugemissaalis söömine ega joomine.
- 6.5. Suitsetamine on lubatud ainult selleks ette nähtud kohtades.
- 6.6. Alkoholi- või narkojoobes ja silmnähtavalt määrdunud külastajaid raamatukoguhoonesse ei lubata.
- 6.7. Raamatukoguhoonesse ei ole lubatud siseneda rulluiskude, rula, jalgratta jms ning tuua loomi (v.a pimedate juhtkoerad), relvi, laskemoona, lõhkeainet, kergesti süttivaid aineid, määriivaid või lehkavaid esemeid.
- 6.8. Raamatukogu sisekorra täitmist, lugemisalasse sisenemist ja väljumist kontrollib turvateenistus.
- 6.9. Raamatukogu ei vastuta valveta jäetud esemete allesoleku eest.

7. LUGEJA VASTUTUS

- 7.1. Lugeja vastutab kasutatava teaviku, seadme või muu vara säilimise eest ning on kohustatud raamatukogule selle rikkumisega tekitatud kahju hüvitama.
- 7.2. Teaviku rikkumise või kaotamise korral tuleb see asendada sama teavikuga või teaviku väärtus hüvitada. Teaviku väärtus hüvitatakse teatise alusel.
- 7.3. Rikutud/kaotatud teaviku väärtuse määrab raamatute ja jätkväljaannete puhul kogude arenduse osakonna juhataja, nootide puhul kunstide teabekeskuse juhataja. Väärtuse määramise aluseks võetakse teaviku turuhind, millele lisanduvad teaviku soetamiseks, töötlemiseks või ennistamiseks tehtavad kulutused.
- 7.4. Raamatukogu kasutamise õigus võetakse ära üheks aastaks
 - 7.4.1. kasutamiseeskirja tingimuste korduval rikkumisel
 - 7.4.2. teaviku loata väljaviimisel.
- 7.5. Raamatukogu kasutamise õiguse äravõtmise otsuse teeb peadirektor.
- 7.6. Kasutamiseeskirja täitmisest tulenevad erimeelsused lahendab teenindava osakonna/keskuse juhataja.
- 7.7. Kasutamiseeskirja punktis 4.5. sätestatud leppetrahvi maksmata jätmisel ja tagastamata, kaotatud või rikutud teaviku või muu vara rikkumisega tekitatud kahju tähtjaks hüvitamata jätmise korral on raamatukogul õigus anda võlgnevuse sissenõudmine üle (loovutada nõue) inkassoteenust osutavale juriidilisele isikule.

7.8. Kuni võlgnevuste likvideerimiseni ei saa lugeja tellida ja laenutada uusi teavikuid ega pikendada laenutatud teavikute tähtaega.

Janne Andresoo
Peadirektor

RR nõukogu 27. aprilli 2010.a otsusega nr 2 muudetud punktide 2.3., 2.4.3., 4.5., 5.4., 6.2. sõnastust ning lisatud punktid 7.7. ja 7.8.

RR nõukogu 16. detsembri 2010.a otsusega nr 7 muudetud punktide 4.5. ja 4.8. sõnastust.

Muudetud kasutamiseeskirja punktide 2.3., 2.4.3., 4.5., 5.4., 6.2 sõnastust, lisatud punktid 7.7. ja 7.8. ning tunnistatud kehtetuks punkt 5.2.4. RR nõukogu 27. aprilli 2010.a otsusega nr 2.